

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 0650-00/12-1 iz.
Ljubljana, 14. 3. 2013

Osnutek

Z a p i s n i k

**1. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v ponedeljek, 11. 3. 2013**

Predsednik je pričel 1. izredno sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 13. in zaključila ob 17.55 uri.

Opravičili so se:

- mag. Darija Korva Kuzmanič
- Samer Khalil
- Milan Ozimič
- Boris Popovič
- mag. Peter Požun
- dr. Stanislav Pejovnik

Ostali odsotni:

- Metod Ropret.

Na sejo so bili vabljeni:

- mag. Radovan Žerjav, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo

Seje so se udeležili:

- mag. Uroš Rožič, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- mag. Dušan Pšeničnik, generalni direktor Direktorata za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

* * *

O sklicu izredne seje sem obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije gospoda Janka Vebra in predsednika Vlade Republike Slovenije gospoda Janeza Janšo.

S sklicem 8. 3. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli dnevni red, ki je bil naslednji:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona (ObrZ-E)

Predsednik ni prejel predloga za razširitev dnevnega reda, zato je bil dnevni red naslednji:

DNEVNI RED

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona (ObrZ-E)

1. točka dnevnega reda:

- **Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona (ObrZ-E)**

Državni zbor je zakon sprejel na 11. redni seji 5. 3. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli naslednji dan po elektronski pošti in na klop.

Predlog odločilnega veta, ki ga je predlagala Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev, so prejeli po elektronski pošti s sklicem 8. 3. 2013 in na klop.

Predlog odločilnega veta je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Poročilo so državne svetnice in svetniki prejeli na klop. Prav tako so na klop prejeli predlog zahteve Državnega sveta.

Stališče Gospodarske zbornice Slovenije k noveli Obrtnega zakona so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Predlog odločilnega veta je predstavil državni svetnik Alojz Kovšca.

Državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Uroš Rožič je podal mnenje ministrstva.

Predsednica Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance mag. Marija Lah je pojasnila stališče komisije.

V razpravi so sodelovali: Igor Antauer, Alojz Kovšca, dr. Janvit Golob, Cvetko Zupančič, Franc Kangler, dr. Zoran Božič, Milan Lukić, mag. Stojan Binder, mag. Marija Lah, Bojana Potočan, Peter Vrisk, Jernej Verbič, Rajko Fajt, Alojz Kovšca in Igor Antauer.

Replika: Franc Kangler, Alojz Kovšca, dr. Janvit Golob in Milan Lukić.

Na dileme, podane v razpravi, je odgovoril Državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Uroš Rožič je podal mnenje ministrstva.

Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev je predlagala, da se o predlogu zahteve za odločilni veto odloča s tajnim glasovanjem. Predlog je dal predsednik na glasovanje.

Predlog za tajno glasovanje je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 19 jih je glasovalo za, 11 pa jih je bilo proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog sestave komisije za izvedbo tajnega glasovanja.

- Iz Interesne skupine delodajalcev je za člana volilnega odbora bil potrjen državni svetnik Milan Lukič.
- Iz Interesne skupine delojemalcev je za člana volilnega odbora bil potrjen državni svetnik Oskar Komac.
- Iz Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev je za članico volilnega odbora bila potrjena državna svetnica Bojana Potočan.
- Iz Interesne skupine lokalnih interesov je za člana volilnega odbora bil potrjen državni svetnik Jernej Verbič.
- Iz Interesne skupine negospodarskih dejavnosti je za člana volilnega odbora bil potrjen predsedujoči Mitja Bervar.

Državni svetniki so s tajnim glasovanjem odločali o zahtevi za odločilni veto v naslednjem besedilu:

Državni svet Republike Slovenije je na 1. izredni seji 11. 3. 2013, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona (ObrZ-E), ki ga je Državni zbor sprejel na 11. redni seji 5. marca 2013, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona (ObrZ-E)

Obrazložitev:

Državni zbor Republike Slovenije je na 11. redni seji 5. 3. 2013 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona (ObrZ-E), katerega ključni cilj je

sprememba obveznega članstva v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS) v prostovoljno.

Predlog za ukinitve obveznega članstva v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije je po pojasnilu Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo podan na podlagi izvedenega referenduma o obliki članstva (25. aprila 2012). Odločitev tedanjega vodstva OZS o izvedbi referenduma glede oblike članstva v OZS je temeljila na zavezi v koalicijski pogodbi »Pogodba za Slovenijo 2012-2015«, v kateri je bilo zapisano, da se ohrani obvezno članstvo le v tistih zbornicah, v katerih se o tem izreče članstvo na referendumu ter zaradi priprave sprememb referendumske zakonodaje, ki so predvidevale bistvene spremembe pri zaostrovanju pogojev za veljavnost rezultata referenduma (za veljavnost referenduma naj bi bila določena minimalna udeležba – vsaj 35 ali 40 % udeležba).

Posvetovalnega referenduma o obliki članstva v OZS se je udeležilo 18,16 % vseh volilnih upravičencev, torej glede na predlagane spremembe referendumske zakonodaje sploh ne bi bil veljaven. Za prostovoljno obliko članstva je glasoval zelo majhen del vsega članstva (le 6.448 članov od skupno 51.318), zato Državni svet meni, da spremembe Obrtnega zakona na podlagi zlorabljenega referendumske volje ne morejo biti upravičene.

Ključni argumenti za obvezno članstvo v zbornici so po mnenju Državnega sveta sledeči:

1. Polna reprezentativnost

Če naj bo zbornica partner državi glede oblikovanja ekonomskega sistema in ekonomske politike, potem načelo reprezentativnosti in enakopravnosti terjata, da imajo vsi subjekti – člani na institucionaliziran način možen vpliv na odločitve, ki naj predstavljajo stališče celotnega gospodarstva, združenega v zbornico. S tem je mišljen vpliv preko izvoljenih predstavnikov v upravljavski strukturi zbornice. Zagotovo ne bi bilo sprejemljivo, če bi bila ekskluzivnost za oblikovanje stališča članov – gospodarstva prepuščena skupini dovolj močnih gospodarskih subjektov, ki bi se na primer organizirali v zbornici kot delniški družbi ali kakšni drugi asociaciji, ki ni reprezentativna in bi se borila za svoje parcialne interese. Ta argument je še pomembnejši za obrtna in mala podjetja, saj ta ne morejo sama zastopati interesov oziroma ne morejo biti partner državi.

2. Enakopravnost pri koristih in bremenih

Načelo reprezentativnosti in enakopravnosti tudi pomenita, da so vsi člani enakopravno udeleženi pri koristih in bremenih delovanja zbornice. Ni sprejemljivo, da so tudi nečlani deležni koristi, ki jih nudi zbornica posredno tudi njim, s tem da razvija storitve v interesu gospodarstva kot celote.

Glede enakopravnosti pri bremenih, se je uveljavila določena solidarnost večjih do manjših (članski prispevek se določa glede na ekonomsko moč člana – podjetja).

3. Strokovna neodvisnost

Zbornica po javno-pravnem modelu z obveznim članstvom je mehanizem za oblikovanje uravnoteženih zahtev članov, saj se ji ni treba »bati« izstopa članov, ki bi zaradi kratkoročnih komercialnih in drugih interesov tem odločitvam nasprotovali, in bi enkrat bili člani zbornice, drugič spet ne itd.

4. Zmožnost izgradnje potrebne materialno-kadrovske infrastrukture

Lasten in stabilen vir prihodkov omogoča zbornicam, da v korist vseh članov oblikujejo ustrezno visoko usposobljene strokovne službe, ki lahko strokovno in enakopravno sodelujejo z vladnimi in drugimi institucijami ter opravljajo zahtevne strokovne storitve za člane, in pri tem niso odvisne od državnih subvencij.

5. Zgodovinski vidik

Javnopravni model zbornic obstaja na območju Slovenije že vse od leta 1850 dalje in zbornice so opravile vrsto nalog in dejanj v dobrobit gospodarstva, kar je pogojeno predvsem s tem, da je naš zbornični sistem bil organiziran (GZS) oziroma je še (KGZS) po javnopravnemu modelu z obveznim članstvom. Podoben je tudi v večini, za gospodarsko sodelovanje pomembnih držav v Evropi: Nemčija, Francija, Avstrija, Italija, Hrvaška ...

Javnopravni model zborničnega organiziranja pa odgovarja tudi drugi ureditvi države Slovenije, saj je prav od tega v veliki meri odvisno kakšen model je kompatibilen v smislu celovite ureditve posamezne države.

Zgodovinski vidik je bistvenega pomena za obrtno-zbornični sistem, saj so se obrtniki pred 50 leti sami začeli organizirati in z lastnimi (zasebnimi) sredstvi zgradili obrtno-zbornični sistem (OZS in 62 OOO), katerega je zakonodaja le povzela in ni bil ustanovljen z oblastnim aktom.

Koristi člana v zbornici so:

- dolgoročno, učinkovito in varčno zastopanje interesov, ki predstavljajo protiutež premoči države in ostalim posameznim nosilcem gospodarske moči (velika podjetja);
- transparentnost in možnost demokratičnega sodelovanja;
- dodatne ugodne storitve, ki se ne zlorabljajo za izpolnjevanje tujih interesov;

Glede dileme obvezno – prostovoljno članstvo Državni svet meni:

- če bi bilo članstvo v zbornici prostovoljno, potem bi bila sestava članstva odvisna od naključja; zbornica bi bila odvisna od pridobivanja članstva; finančno močni člani bi se postavili v ospredje in bi z »grožnjami« prisilili zbornico da upošteva njihove posebne interese;
- tako teorija, kot tudi mednarodni primeri kažejo, da vsepovsod tam, kjer obstaja pravo prostovoljno članstvo, obstaja diskriminacija »tihe večine« v prid »organizirane in sposobne manjšine«;
- mednarodni primeri kažejo, da pri prostovoljnih sistemih pogosto obstaja socialni pritisk preko državnih sistemov spodbujanja ali drugih mehanizmov, da bi se doseglo visoko stopnjo organiziranja – članstva (n.pr: če si član imaš določene prednosti ali bonitete – subvencije, zavarovanja)
- tisti člani – gospodarstvo, ki nasprotujejo obveznemu članstvu v zbornicah, pravzaprav delujejo proti svojim interesom, saj prostovoljnost ne pomeni nujno več svobode, temveč več države, saj posameznik ne more vplivati na državo; gospodarstvo v državi (posebej obrt in mala podjetja) predstavlja vedno manjšino; vpliv se torej ne more dosegati preko števila glasov, temveč samo preko enotno in jasno predstavljenih argumentov;

Zgoraj navedeno potrjuje tudi odločba Ustavnega sodišča RS, ki pravi, da obvezno članstvo zagotavlja zbornici neodvisnost in strokovno izvajanje nalog. Brez obveznega članstva bi grozila nevarnost, da bi se članski krog zmanjšal, zbornica pa bi izgubila transparentnost pri spremljanju gospodarskega življenja v državi.

Iz tega izhaja bistvena razlika med zbornicami z obveznim članstvom in gospodarskimi ter strokovnimi združenji, katerih naloge so v varovanju posameznih in skupinskih interesov.

Državni svet poudarja, da čas gospodarske krize ni primeren za tako korenite spremembe v zborničnem sistemu, saj bodo obrtniki in mali podjetniki, člani OZS tisti, ki bodo najprej občutili posledice prehoda na prostovoljno članstvo, predvsem na področju informiranja, zastopanja, izobraževanja in svetovanja. Številne izobraževalne in svetovalne aktivnosti, ki so bile do sedaj brezplačne, bodo po novem plačljive. Preoblikovanje zbornice v zgolj tržni subjekt pomeni erozijo zborničnega sistema in napako države.

Velika večina uspešnih gospodarstev v razvitih evropskih državah ima urejeno obvezno članstvo v obrtno-podjetniških zbornicah (npr. Nemčija). V državah, kjer so to članstvo pred leti ukinili, pa imajo velike želje po ponovni vzpostavitvi sistema (Madžarska, Slovaška), ki bi skrbel nad razvojem malega gospodarstva prav v smislu pridobivanja konkurenčnih prednosti, saj se mala podjetja na nekaterih segmentih težje znajdejo, usmeritve velikih gospodarskih oz. industrijskih zbornic pa so praviloma usmerjene drugam – v uresničevanje interesov velikih podjetij in sistemov, ki so načeloma v nasprotju z interesi malih podjetij.

V Sloveniji je po propadu velikega števila večjih podjetij pravzaprav skoraj edino upanje za ustavitev krize in gospodarski razvoj uspešno poslovanje in razvoj mikro, malih in srednjih podjetij. Torej bi morala biti skrb za pospešen in skladen razvoj tega pomembnega dela gospodarstva v Sloveniji tako rekoč nacionalni interes.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega zbora je bil določen državni svetnik Alojz Kovšca.

Predlagana zahteva JE BILA SPREJETA (33 državnih svetnic in svetnikov je oddalo glasovnice, 21 jih je bilo za, 12 proti, in nobena ni bila neveljavna glasovnica).

- - -

Predsednik je zaključil 1. izredno sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se državnim svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar
predsednik